

Els ecoemprenedors creen negocis amb material reciclat

Empreses com Demano, ARA 2010 i Compostadores busquen nous espais

DANIEL ROMANÍ
BARCELONA

A finals de la dècada del 1990 les arquitectes colombianes Liliانا Andrade i Marcela Manrique van venir de vacances a Barcelona. “Sense quasi adonar-nos-en ens hi vam quedar, a estudiar i a treballar. La Liliانا va posar-se a treballar en l'àmbit del disseny d'exposicions i jo en el del disseny de mobles”, explica Marcela. “Una de les coses que més ens van cridar l'atenció quan vam arribar a Barcelona és la quantitat de material de comunicació que hi ha en aquesta ciutat. Ens vam fixar especialment en les banderoles que promoci-

onen exposicions, obres de teatre, concerts... Un dia vam aturar-nos en un carrer del barri del Poblenou per veure com en desmuntaven. Vam acostar-nos-hi i vam demanar a un dels treballadors si ens en donava unes quantes. De seguida vam adonar-nos de les excel·lents qualitats del material amb què estan fetes: són resistents, flexibles, impermeables i reutilitzables. Amb aquelles banderoles vam fer unes bosses per a nosaltres dues. Vam ensenyar-les a alguns amics i els van entusiasmar. Aleshores vam decidir provar de comercialitzar-les, i donar una segona oportunitat a tot aquest material que es llençava sense cap

tipus de remordiment ecològic”, explica la Liliانا. De seguida la Marcela afegeix: “Venint d'un país on no es llença res era fàcil que ens cridés tant l'atenció la quantitat de material publicitari de rebuig”.

La cultura de reciclar
“Un assessor de Barcelona Activa ens va ajudar a fer el pla d'empresa –continua explicant la Liliانا–. I vam establir convenis amb la major part d'entitats culturals que fan banderoles: l'ICUB (Institut de Cultura de Barcelona), la Fundació Tàpies, el MACBA (Museu d'Art Contemporani de Barcelona), el CCCB (Centre de

.....
Diverses iniciatives empresarials han demostrat que reciclar pot ser negoci
.....

Les institucions fan campanya per conscienciar la ciutadania dels avantatges de reciclar
.....

Cultura Contemporània de Barcelona)...”. L'any 2001 neix Demano. L'empresa ha anat creixent i ha anat ampliant l'oferta de productes. A més de bosses, han fet barrets, sabates... i altres objectes per a marques, museus i empreses. Els productes de Demano han traspassat fronteres i es venen en diversos països europeus –Alemanya, Dinamarca, França, Holanda, Itàlia, Portugal i la República Txeca–, en regions asiàtiques –Corea, Hong Kong, el Japó, Singapur– i als Estats Units.

Demano és una de les nombroses iniciatives que han posat de manifest últimament que reciclar

pot ser negoci. L'auge de les empreses que reciclen a Catalunya s'ha produït de manera paral·lela a la universalització de la cultura del reciclatge: les institucions s'han posat les piles, han legislat i han fet campanyes per conscienciar la ciutadania dels avantatges personals i col·lectius que suposa reciclar; d'un temps ençà, a més, les escoles també fan un munt d'activitats relacionades amb les tres erres: reduir, reutilitzar i reciclar (la qual cosa ha provocat, per exemple, que en unes quantes famílies els nens estiguin més sensibilitzats en aquesta matèria que els seus pares, als quals recorden de tant en tant que llencin

SÒCIES. La Liliانا i la Marcela envoltades de la matèria primera per al seu negoci. DEMANO

el paper i el cartró al contenidor blau).

Gràcies a nombroses empreses, avui dia el cautxú de les rodes dels cotxes es reaprofita i va a parar a l'asfalt de les carreteres, el plàstic té una segona vida en elements de mobiliari urbà, com ara papereres, els taps de suro d'ampolles de vi i de cava van a parar sota el parquet del terra d'algunes cases (fan una funció d'aïllant tèrmic i acústic)...

Quan es retalla la moqueta per a l'interior d'un cotxe en queden força retalls. L'empresa ARA 2010 els aprofita per fer pantalles acústiques que es col·loquen en carreteres, autopistes, finques particulars, empreses... per tal d'esmortir el soroll. Abans, aquest material es duia directament a l'abocador. Ara es tritura, es barreja amb una resina de poliuretà i se'n fan grans plafons. Per cada metre quadrat de pantalla s'evita portar a l'abocador 40 quilos de residu. "La moqueta de l'interior del cotxe es posa en part per esmortir els sorolls i evitar la reverberació; aquestes propietats ens van molt bé per a les pantalles acústiques",

explica Ricard Ametller, director gerent d'ARA 2010 (Aplicacions del Reciclatge Ametller 2010), mentre passegem per la seu de l'empresa, al poble de Riells i Viabrea, i em mostra la moqueta del gran congrés de telefonia mòbil que va tenir lloc a Barcelona l'any passat. "Amb aquesta moqueta realitzem plaques que es poden utilitzar per fer tarimes per a fires o pantalles acústiques (que es col·loquen sobre un suport ja existent, per exemple un mur de formigó o la façana d'un edifici)", revela. ARA 2010 també realitza projectes per a empreses que generen residus i volen saber si és viable fer-ne algun producte comercial.

La creixent consciència ecològica entre els ciutadans, i l'estalvi que suposa convertir les restes vegetals (de la cuina i del jardí) en adob per a les plantes, ha fet créixer la demanda de compostadors. L'empresa Compostadores, amb seu a Castelldefels, fabrica els anomenats Combox (compostadors i horts urbans inte-

L'aparició de nous productes acostuma a portar noves necessitats de reciclatge

Anem cap a un model productiu circular que fa dels residus una font de nous materials

DISSENY. Les banderoles antigues del carrer es poden convertir en bosses modernes. DEMANO

grats) amb plàstics barrejats 100% reciclats i reciclables que han seguit el camí del contenidor groc a la planta de triatge (són plàstics que per les seves característiques fins ara no eren reciclats, sinó que anaven a parar a un abocador o a una incineradora). "El medi ambient en surt beneficiat per uns quants motius: es recicla plàstic, es redueixen les emissions de CO₂, es recicla matèria orgànica -que proporciona compost natural- i augmenta la biodiversitat als jardins", afirma Eugeni Castejón, que va fundar Compostadores l'any 2002. Castejón ha estat vocal de medi ambient de l'Associació Independent de Joves Empresaris de Catalunya (AIJEC) i actualment presideix una nova organització empresarial d'ecoemprenedors.

Els residus contenen un grapat de materials aprofitables per a la indústria, materials que sovint ha d'importar d'altres països. "A Catalunya no tenim mines d'alumini però tenim llaunes. No tenim mines de ter-

res rares (uns minerals molt escassos i cars que són essencials per a les noves tecnologies) però tenim terres rares en molts aparells electrònics en desús", diu Pere Torres, consultor en territori i sostenibilitat i conseller tècnic de l'Institut Cerdà. Pere Torres posa de manifest, d'altra banda, la importància del reciclatge per a l'estalvi energètic. "En molts casos, la fabricació de nous productes amb materials recuperats resulta energèticament més eficient que fer-ho a partir de materials verges". A més, subratlla Pere Torres, "tots els materials recuperats que tornen al circuit productiu no han d'anar als abocadors, amb la qual cosa reduïm la necessitat d'instal·lacions que ocupen terreny i tenen oposició social".

Diversitat de materials

Aquesta lògica s'ha generalitzat, i amb èxit, els últims vint anys en sectors com el vidre, el paper i els metalls. En altres materials (plàstics, materials de la construcció...) hi ha hagut iniciatives molt interessants, tot i que no s'ha arribat al

mateix grau de normalitat. L'aparició de tot nou producte sol comportar l'aparició de noves necessitats de reciclatge. La informàtica n'ha generat, la telefonia mòbil també, l'energia fotovoltaica també... i així continuarà passant amb cada innovació tecnològica.

Fins fa uns quants anys, la ferralla electrònica era inexistent perquè pràcticament no hi havia aparells electrònics ni informàtics. Avui dia no tan sols s'inventen nous aparells, sinó que, a més a més, es renoven molt sovint. "És essencial, per això, que s'actui amb antelació, que no esperem que se'ns amunteguin nous tipus de residus, que dissenyem els productes perquè se'n puguin recuperar els materials i s'incentivin les instal·lacions de reciclatge per als nous productes des de bon començament", diu Pere Torres. Venim, doncs, d'un model productiu lineal (primera matèria-producte-residu) i anem, a poc a poc, cap a un de circular (primera matèria-producte-primera matèria), que converteix els residus en font de nous materials. ■

COMODITAT. Un material impermeable i resistent pot donar molt bons resultats. DEMANO

ADOB NATURAL. El compostador transforma els residus orgànics domèstics en compost. COMPOSTADORES

BENEFICIS. El compostatge contribueix a la reducció de les escombraries que es porten als abocadors i a la disminució del consum d'adobs químics. COMPOSTADORES